

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๐๗๐๔/๑๓๔๐

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

เรื่อง ร่างเอกสารผลลัพธ์การประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๑

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

๒. ร่างถ้อยแถลงร่วมการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๑

พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

๓. ร่างข้อริเริ่มลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐

พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องร่างเอกสารผลลัพธ์การประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๑ จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ (๑) ร่างถ้อยแถลงร่วมการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๑ และ (๒) ร่างข้อริเริ่มลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ซึ่งจะมีการรับรองโดยที่ประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๑ ในวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ กรุงเทพมหานคร มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการต่างประเทศได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น (Mekong-Japan Cooperation) ริเริ่มขึ้นโดยญี่ปุ่นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบด้วยสมาชิก ๖ ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สปป. ลาว เมียนมา เวียดนาม ไทย และญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมระหว่างกัน ยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน และลดช่องว่างในการพัฒนา โดยใช้ความเชื่อมโยงและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นเครื่องมือหลัก ไทยในฐานะประเทศหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาและประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศลุ่มน้ำโขงร่วมกับญี่ปุ่นสามารถเน้นประเด็นการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาความเชื่อมโยงในทุกมิติการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งการส่งเสริมโครงการฝึกอบรมในรูปแบบไตรภาคีเพื่อช่วยเหลือประเทศที่สาม (Third Country Training Program)

๑.๒ ปัจจุบัน กรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นดำเนินการภายใต้ยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๘ เพื่อความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น (Tokyo Strategy 2018 for Mekong - Japan Cooperation) ซึ่งกำหนดทิศทางการร่วมมือตาม ๓ แนวทาง ได้แก่ (๑) เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals) (๒) ยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง (Free and Open Indo-Pacific Strategy) และ (๓) การดำเนินการตามแผนแม่บท ACMECS ระยะ ๕ ปี (ค.ศ. ๒๐๑๙ - ๒๐๒๓) พร้อมทั้งกำหนดโครงการความร่วมมือใน ๓ สาขาหลัก ได้แก่ (๑) การพัฒนาความเชื่อมโยงที่ดีและ

/ มีประสิทธิภาพ

มีประสิทธิภาพ (Vibrant and Effective Connectivity) (๒) การสร้างสังคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (People - Centered Society) และ (๓) การสร้างอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงสีเขียว (Realization of a Green Mekong)

๑.๓ ไทยและญี่ปุ่นจะเป็นประธานร่วมในการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๑ ในวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพค เมืองทองธานี ซึ่งจะจัดคู่ขนานกับการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๕ โดยที่ประชุมจะรับรองเอกสารผลลัพธ์ ๒ ฉบับ ได้แก่ (๑) ถ้อยแถลงร่วมการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๑ และ (๒) ขอรืเริ่มลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ - ๓

๒. เหตุผลความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การประชุมข้างต้นจะเป็นการติดตามความคืบหน้าและพิจารณาแนวทางการดำเนินการในอนาคตของกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชบัญญัติการว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และเพื่อมอบหมายส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

จะมีการรับรองเอกสารผลลัพธ์ในการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๑ ในวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ณ กรุงเทพมหานคร กระทรวงการต่างประเทศจึงขอความกรุณานำเสนอคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ ร่างถ้อยแถลงร่วมการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๑ เป็นเอกสารแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองของผู้นำประเทศสมาชิกในการขับเคลื่อนกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น โดยร่างถ้อยแถลงฯ ให้ความสำคัญกับประเด็น ดังนี้

(๑) การติดตามความคืบหน้าของการดำเนินโครงการความร่วมมือภายใต้ยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๘ เพื่อความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น โดยเฉพาะใน ๓ สาขาหลัก ได้แก่ (๑) การพัฒนาความเชื่อมโยงที่ดีและมีประสิทธิภาพ ผ่านโครงการพัฒนาความเชื่อมโยงทางกายภาพ อุตสาหกรรม และกฎระเบียบ (๒) การสร้างสังคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ผ่านการส่งเสริมความเชื่อมโยงระดับประชาชนและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และ (๓) การสร้างอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงสีเขียว ผ่านการส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง โดยเฉพาะการถ่ายทอดความเชี่ยวชาญของญี่ปุ่นในประเด็นสิ่งแวดล้อม อาทิ การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การแก้ไขปัญหาขยะทะเล และการส่งเสริมระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน เป็นต้น

(๒) การขับเคลื่อนกรอบความร่วมมือให้สอดคล้องกับทิศทางความร่วมมือตาม ๓ แนวทาง ได้แก่ (๑) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งส่งเสริมการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อคนรุ่นต่อไป (๒) ยุทธศาสตร์อินโด - แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง โดยเห็นพ้องต่อมุมมองของอาเซียนต่อแนวคิดอินโด - แปซิฟิกที่ได้รับการรับรองในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ ๓๔ ซึ่งยืนยันหลักการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์อินโด - แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง อาทิ ความครอบคลุม ความโปร่งใส และความเท่าเทียม และ (๓) การดำเนินการตามแผนแม่บท ACMECS ระยะ ๕ ปี (ค.ศ. ๒๐๑๙ - ๒๐๒๓) โดยยืนยันที่ญี่ปุ่นเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาของ ACMECS ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้กรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น และ ACMECS ดำเนินการไปในทิศทางที่เกื้อหนุนกัน

/ (๓) การหารือ ...

(๓) การหารือประเด็นภูมิภาคและโลกที่ส่งผลต่อเสถียรภาพ ความมั่นคง และผลประโยชน์ของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกันกับประเด็นที่ระบุในร่างเอกสารผลลัพธ์การประชุมสุดยอดอาเซียน – ญี่ปุ่น

๔.๒ ร่างข้อริเริ่มลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ เป็นเอกสารที่จะนำมาใช้แทนแผนปฏิบัติการทศวรรษที่มุ่งสู่การเป็นภูมิภาคลุ่มน้ำโขงสีเขียวซึ่งได้รับการรับรองเมื่อปี ค.ศ. ๒๐๐๙ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางในการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงโดยร่างข้อริเริ่มฯ ให้มีความสำคัญกับประเด็น ดังนี้

(๑) การบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนเพื่อรับมือกับความท้าทายที่อนุภูมิภาคกำลังเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่ ปัญหามลพิษ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน และการเจริญเติบโตที่ครอบคลุม โดยได้กำหนดสาขาความร่วมมือที่ควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน อาทิ การบริหารจัดการของเสีย การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การส่งเสริมหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า

(๒) การแสวงหาแนวทางในการขับเคลื่อนโครงการความร่วมมือให้มีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญต่อ ๓ แนวทางหลัก ได้แก่ (๑) แนวทางความร่วมมือระดับภูมิภาค (Region-wide Approach) เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาความเชื่อมโยงที่ดีและมีประสิทธิภาพและยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง (๒) แนวทางความร่วมมือที่เปิดกว้าง (Open Approach) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และ (๓) แนวทางความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน (Public-Private Cooperative Approach) เพื่อกระชับและยกระดับความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

(๓) การสร้างกลไกเพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินโครงการ โดยญี่ปุ่นได้เสนอให้ยกระดับการประชุม Green Mekong Forum ไปสู่การประชุมกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Mekong Japan SDGs Forum) ซึ่งจะเป็นการดำเนินการในลักษณะกลไก ๑.๕ เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน พร้อมเสนอการจัดการประชุมระดับผู้อำนวยการและการประชุมระดับผู้เชี่ยวชาญเพื่อหารือเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหเฉพาะด้าน

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

-

๖. ผลกระทบ

สาระสำคัญของร่างถ้อยแถลงร่วมการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๑ และร่างข้อริเริ่มลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ สอดคล้องกับนโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศของไทยในการส่งเสริมและกระชับความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน และสนับสนุนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาภาคการผลิต การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการลดความเหลื่อมล้ำทางการพัฒนา นอกจากนี้ ยังเป็นการแสดงเจตนารมณ์ของไทยในการมีบทบาทในฐานะหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา (development partner) ร่วมกับญี่ปุ่นเพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาคอีกด้วย

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

-

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/ อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

-

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ร่างถ้อยแถลงร่วมการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๑ และร่างข้อริเริ่มลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ เป็นเอกสารแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองในการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ซึ่งเน้นเรื่องการพัฒนาความเชื่อมโยง การพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางและความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของข้อกฎหมายระหว่างประเทศ ร่างยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าวจึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๑๐.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุม ๒ ฉบับ ได้แก่

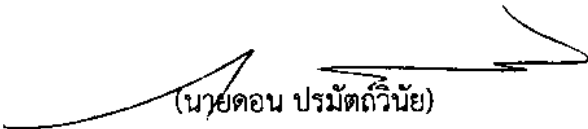
(๑) ร่างถ้อยแถลงร่วมการประชุมผู้นำกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่น ครั้งที่ ๑๑ และ (๒) ร่างข้อริเริ่มลุ่มน้ำโขงกับญี่ปุ่นเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐

๑๐.๒ ให้นายกรัฐมนตรีหรือผู้ได้รับมอบหมาย ร่วมให้การรับรองร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมดังกล่าว

๑๐.๓ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างเอกสารผลลัพธ์ของการประชุมที่ไม่ใช่สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถ์วินัย)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๑๑๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๕๒๔๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ch.pakarasang@mfa.mail.go.th